

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Č. 24

číslo a název klíčové aktivity	I/2 Inovace a zkvalitnění výuky směřující k rozvoji čtenářské a informační gramotnosti
název materiálu	VY_12_INOVACE_24_ČJ_LV9_Tvořivá práce s textem
téma	Literární žánry – pověst
anotace	Spolupráce s druhými při řešení úkolu
očekávaný výstup	ZV – LMP Jazyk a jazyková komunikace – 2. stupeň Literární výchova – čtení s porozuměním, orientace v textu
druh učebního materiálu	Pracovní list
ročník	9.
datum vytvoření	7. 10. 2012

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Zdena Cekotová
„SLUNCE“ CZ.1.07/1.4.00/21.1192

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

POVĚST

Pověst pochází z ústní lidové slovesnosti. Čerpá z minulosti národa, pojednává o historických činech, váže se k určitým místům /města, hrady, hory,.../. Má historické jádro doplněné autorovou fantazií /vypravěč, autor-spisovatel/.

SPÍCÍ VOJSKO V MURÁNI

VÁCLAV CIBULA

Žil kdysi v těch starých dobách v Javorině kovář a ten chodil kovat koně na Muráň rytířům koně.

Stalo se to takhle: jednou v noci mu někdo **zhurta** zaklepal na okno, kovář vyskočil, rozsvítil **lojovou** lampičku, přistoupil k oknu a podíval se do tmy. A ze tmy se ozval hlas: „Kováři, pojď se mnou, potřebujeme okovat koně. Dostaneš dobrou odměnu.“

Kovář trochu **hartusil**, ale řemeslo je řemeslo, oblékl se a vyšel z chalupy. Venku čekal neznámý muž v dlouhém plášti, obrátil se a zamířil k horám. Kovář za ním.

Nejspíš mě vede někam na Podspády, pomyslel si kovář, ale kdo to jen může být?

Šli lesní cestou podle vody, pak odbočili a stoupali vzhůru do lesa. Měsíc svítil, už byli nad lesem i nad kosodřevinou, šplhali **strmým** travnatým svahem, až se zastavili u bílé skály Muráně. Vysoko nad údolím je tam velký otvor, v němž se ukrývají v zimě kamzíci před fujavicí. Neznámý vstoupil do jeskyně, zaklepal třikrát na skalní stěnu a skála se rozestoupila.

Kráčeli dál dlouhou chodbou, až přišli do veliké síně. V kováři se úžasem dech zatajil. Pod kamennou klenbou hořely a čadily pochodně a jejich záře osvětlovala tisíce koní. U každého koně stál rytíř v plné zbroji, s rukou na meči, s nohou ve třmenu, a tiše podřimoval. Světlo se odráželo matnými záblesky od brnění i mečů a všude bylo ticho, tichoučko, jen odněkud z hloubky šuměla voda.

Neznámý se obrátil ke kováři a řekl: „Okovej koně. V truhle u stěny máš zlaté podkovy a všechno, co potřebuješ.“

Kovář koval noc a den a ještě jednu noc. Dostal hrst zlaťáků a vrátil se domů. Už ho oplakávali, žena si myslela, že zahynul v horách. Nazítří se vydal na Muráň znovu, ale vchod do jeskyně neobjevil, když přiložil ucho ke skále, slyšel jen z hloubky vzdálené šumění vody.

Za čas přišel neznámý znovu a od té doby byl kovář na Muráni už mnohokrát, jakmile uprostřed noci zaslechne klepání na okno, vyskočí, oblékne se a mlčky vyjde do tmy.

Celou tu dobu stojí rytíři v Muráni u svých koní a čekají. Jenom když nad Belianskými Tatrami zaburácí hrom, spáči se probudí, brousí meče, až jiskry odletují daleko z jeskyně, myjí koně, a pak jde horami od Muráně kalná, zpěněná voda. Když bouřka nepřestává, obracejí se rytíři k polední síni a ptají se velitele:

„Už je čas?“

A velitel vždycky řekne:

„Ještě ne.“

Rytíři se pak vrací ke svým koním a znovu usínají. A čekají, čekají. Ale až bude nejhůř, vsednou na koně a vyjedou do kraje, aby pomohli lidem z neštěstí a bídy; pak bude dobře na světě.

Tak to vypravoval javorinský kovář.

A stejně anebo podobně vyprávěli lidé o mnoha dalších místech v Tatrách: v Osobité čekali husaři, pod Písanou byli rytíři ve zbroji, jiní dřímali pod Girwontrem, v dalších a dalších skalách a horách celé té krásné, líbezné země.

Ty skály, to jsme my.

CIBULA, Václav., Čarovný zeměklíč-Tatranské pověsti a báje. Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, 1985. 13-769-85 14/42. s. 212 – 213

Obrázky: WPClipart – <http://www.wpclipart.com>

Tvořivá práce s textem – pracovní list

Jméno a příjmení: _____

1. Doplně do textu chybějící slova.

Jednou v noci mu někdo _____ zaklepal na okno. Rozsvítil
_____ lampičku, přistoupil k oknu a podíval se do tmy.

Kovář trochu _____, ale řemeslo je řemeslo, oblékl se a vyšel
z chalupy. Šplhali _____ travnatým svahem, až se zastavili u bílé
skály.

2. Z prvního cvičení vypiš slova, která jsi vypsál a vysvětli jejich význam.
Na každý řádek jen jedno slovo.

3. O kterém pohoří na Slovensku autor píše? Odpověz celou větou.

4. Přečti si následující ukázkou z pověsti „**Blaničtí rytíři**“ od Aloise Jiráska z knihy Staré pověsti české a napiš, v čem si jsou obě pověsti podobné. Při tvoření odpovědi spolupracuj se svými spolužáky.

BLANIČTÍ RYTÍŘI

Na temeni Blaníku, pod hradbami, v hoře samé dřímají ozbrojení rytíři, „svatováclavské vojsko“, dřímají a čekají, až nastane den, kdy bude potřeba jejich pomoci, až budou do boje povoláni.

Pod skalnatým vrcholem Blaníku, ve východním svahu je skála v podobě lomeného oblouku. Tam je vchod do hory, tam také prýští pramen. Z něho napájí blaničtí rytíři své koně, když za čas jednou za svitu měsíce vyjedou z hory na palouk mezi lesy pod horou. Za takové noci zaléhá do okolí temné dunění, ztlumený rachot bubnů i polnic hlas. K ránu zase rázem vše utichne, rytíři, koňstvo, vše zanikne ve skalní bráně a zmizí v tajemném lůně hory. Jen na palouce zůstává památka po nočním jíздеckém reji: přechetné stopy koňských kopyt. V rozhodnou chvíli se Blaník otevře, rytíři v plné zbroji vyhrnou se z hory a svatý Václav, jedá na bílém koni, je povede na pomoc Čechům.

Text a obrázek: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Blan%C3%ADk>

VĚNCESLAV ČERNÝ. *Wikipedia.cz* [online]. [cit. 30.4.2013]. Dostupný na WWW: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/51/Cerny-Jirasek.jpg>

ŘEŠENÍ

Úkol číslo 1

Slova, která mají žáci doplnit do vět, jsou v textu silně vyznačena. Ponechávám na volbě učitele, zda na to žáky upozorní, nebo jim pouze vyznačí část textu, ve kterém slova najde.

Další variantou může být, že slabší čtenáře na slova upozorní, lepší čtenáři budou slova vyhledávat v dané části textu.

Zhurta, lojovou, hartusil, strmými.